

KONCEPT RELEVANTNIH INFORMACIJA I DONOŠENJE ODLUKA

Primjer 1.

Menadžment trgovačkog društva AB treba donijeti odluku o uvođenju nove proizvodne metode. Novom proizvodnom metodom ukidaju se mjesta petoro direktnih radnika. Postojeća proizvodna linija zapošljava 20 direktnih radnika. Svaki radnik ostvari godišnje 2.000 sati rada. Očekivani troškovi uvođenja nove proizvodne metode su 90.000 kn. Očekivani opseg proizvodnje proizvoda za sljedeće razdoblje je 25.000 kom i opseg ne ovisi o proizvodnoj metodi. Uvođenje nove proizvodne metode nema utjecaja na prodajnu cijenu koja ostaje 250 kn/kom ni na trošak direktnog materijala koji ostaje 50 kn/kom proizvoda. Očekivani opći troškovi proizvodnje su 750.000 kn a očekivani troškovi uprave i prodaje su 2.000.000 kn. Stvarna satnica (cijena) je 14 kn/h, a uvođenjem nove proizvodne metode povećat će se za 1 kn/h.

Primjer 2.

Trgovačko društvo Gama proizvodi dva proizvoda čije su informacije sljedeće:

Stavke	Proizvod A	Proizvod B
Prodajna cijena po jed.	800 kn	900 kn
Varijabilni trošak po jed.	600 kn	630 kn
Marginalna kontribucija po jed.	200 kn	270 kn
% marginalne kontribucije	25%	30%

Zbog većeg postotka marginalne kontribucije trgovačko društvo Gama je odlučilo favorizirati proizvod B. Međutim, budući da trgovačko društvo Gama djeluje u uvjetima ograničenja proizvodnje menadžment trgovačkog društva Gama preispituje svoju odluku. Proizvodnja je ograničena jer ukupni kapacitet trgovačkog društva iznosi 600 strojnih sati za proizvodnju oba proizvoda (A i B). Za proizvodnju proizvoda A potrebna su 2 strojna sata a za proizvodnju proizvoda B potrebno je 5 strojnih sati. Nakon tih novih informacija menadžment se treba odlučiti koji proizvod favorizirati.

Primjer 3.

Trgovačko društvo Eta, proizvodi dijelove za proizvod X. Od četiri dijela od kojih se proizvodi proizvod X samo se dio broj 4 može kupiti od vanjskog dobavljača. Za proizvodnju dijela broj 4 računovodstvo trgovačkog društva raspolaže sa sljedećim podacima:

Stavke	Ukupni troškovi proizvodnje za 10.000 kom proizvoda	Jedinični troškovi proizvodnje
Trošak direktnog materijala	80.000 kn	8 kn/kom
Trošak direktnog rada	10.000 kn	1 kn/kom
Varijabilni OTP (energija)	40.000 kn	4 kn/kom
Fiksni OTP (priprema)	20.000 kn	2 kn/kom
Fiksni OTP (amortizacija)	30.000 kn	3 kn/kom
Ukupni troškovi proizvodnje	180.000 kn	18 kn/kom

Ponuda dobavljača za dio broj 4 je 16 kn/kom. Prema odnosu 18 i 16 kn/kom mogla bi se donijeti odluka o kupnji dijela broj 4 od dobavljača. Međutim za donošenje odluke o kupnji ili proizvodnji dijela broj 4 provedena je analiza pojedinih troškova i utvrđeni su sljedeći zaključci:

- a) Fiksni trošak od 30.000 kn koji se odnosi na amortizaciju teško se mijenja bez obzira na vrstu odluke. To je irelevantan trošak.
- b) Fiksni trošak od 20.000 kn koji se odnosi na pripremu rada za dio broj 4 mogao bi se izbjeći kupnjom od dobavljača.

Potrebno je donijeti odluku o proizvodnji ili kupnji dijela broj 4 na temelju relevantnih informacija.